

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEJ ADVOKÁTKY
JULIANE KOKOTT
prednesené 24. mája 2012¹

Vec C-441/11 P

**Európska komisia
proti**

Verhuizingen Coppens NV

„Odvolanie — Hospodárska súťaž — Kartely — Článok 81 ods. 1 Zmluvy o ES a článok 53 ods. 1 Dohody o EHP — Belgický trh medzinárodných sťahovacích služieb — Celková kartelová dohoda pozostávajúca z troch individuálnych dohôd — Jednotné a pokračujúce porušovanie — Neexistencia dôkazu o tom, že účastník kartelu, ktorý sa zúčastňoval len na jednej z individuálnych dohôd, vedel o ostatných dohodách — Čiastočné alebo úplné zrušenie rozhodnutia Komisie“

I – Úvod

1. Kedy môže Všeobecný súd Európskej únie (ďalej len „Všeobecný súd“) zrušiť rozhodnutie Európskej komisie vo veci kartelu v celom rozsahu a kedy sa musí uspokojiť len s čiastočným zrušením? To je podstata právnej otázky, o ktorej má Súdny dvor rozhodnúť v predmetnom odvolacom konaní a ktorej význam pre prax nemožno podceňovať.² Táto otázka bola položená v súvislosti so „sťahovacím kartelom“, ktorý Komisia pred niekoľkými rokmi odhalila na belgickom trhu medzinárodných sťahovacích služieb a ktorý bol 11. marca 2008 predmetom rozhodnutia o uložení pokuty³ (ďalej aj „sporné rozhodnutie“).

2. Uvedený sťahovací kartel predstavoval podľa zistení Komisie *celkovú kartelovú dohodu* vo forme *jednotného a pokračujúceho porušovania*, ktoré bolo založené na troch druhoch protisúťažných dohôd medzi zúčastnenými sťahovacími spoločnosťami: na dohodách o cenách, na dohodách o rozdelení trhu na základe systému fiktívnych cenových ponúk (tzv. predstierané ponuky) a na dohodách o systéme finančnej kompenzácie za odmietnuté alebo neuskutočnené zákazky (tzv. provízie).

3. Komisia okrem ďalších deviatich spoločností, resp. skupín spoločností, obvinila z účasti na celkovej kartelovej dohode spoločnosť Verhuizingen Coppens NV (ďalej len „Coppens“). Komisia však v prípade spoločnosti Coppens mohla preukázať aktívnu účasť len na jednej z troch zložiek celkovej kartelovej dohody, a to na systéme predstieraných ponúk. Nedalo sa zistiť, či Coppens vedela alebo

1 — Jazyk prednesu: nemčina.

2 — V podstate porovnateľná otázka je aj predmetom odvolacieho konania Komisia/Aalberts Industries a i. (C-287/11 P).

3 — Rozhodnutie Komisie z 11. marca 2008 týkajúce sa konania podľa článku 81 Zmluvy o ES a článku 53 Dohody o EHP (vec COMP/38.543 – Medzinárodné sťahovacie služby), oznámené pod spisovou značkou K(2008) 926 v konečnom znení, a jeho zhrnutie bolo uverejnené v Ú. v. EÚ C 188, s. 16; toto rozhodnutie možno nájsť v úplnom znení na internete iba na webovej stránke Komisie, Generálne riaditeľstvo pre hospodársku súťaž, v nedôvernej verzii vo francúzskom jazyku (<http://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/index.html>).

musela vedieť, že sa účasťou na systéme predstieraných ponúk zároveň začlení do celkovej kartelovej dohody. Za týchto okolností Všeobecný súd rozsudkom zo 16. júna 2011 (ďalej aj „rozsudok Všeobecného súdu“ alebo „napadnutý rozsudok“)⁴ v celom rozsahu zrušil rozhodnutie Komisie v časti, v ktorej sa konštatuje, že Coppens bola účastníčkou kartelovej dohody, a ukladá sa peňažná pokuta.

4. Tento rozsudok teraz Komisia napáda odvolaním. Domnieva sa, že Všeobecný súd bol oprávnený sporné rozhodnutie, pokiaľ sa týka spoločnosti Coppens, zrušiť len čiastočne, pretože sa v každom prípade preukázala účasť tejto spoločnosti na protisúťažnom systéme predstieraných ponúk.

5. Súdny dvor sa bude zakrátko v rámci ostatných odvolacích konaní vo veci sťahovacieho kartelu zaoberať radom ďalších právnych otázok.⁵

II – Okolnosti predchádzajúce sporu

A – Skutkový stav a správne konanie

6. Podľa záverov vyšetrovania Komisie existoval na trhu medzinárodných sťahovacích služieb v Belgicku v rokoch 1984 až 2003 kartel, na ktorom sa v rôznych obdobiach⁶ a v rozdielnej miere zúčastňovalo desať sťahovacích spoločností⁷.

7. Komisia v spornom rozhodnutí konštatovala, že v prípade uvedeného kartelu ide o celkovú kartelovú dohodu vo forme jednotného a pokračujúceho porušovania⁸, ktoré bolo celkovo založené na troch druhoch dohôd⁹:

- na *dohodách o cenách*, v ktorých sa zúčastnené sťahovacie spoločnosti dohodli na odmenách za svoje služby zákazníkom,
- na dohodách o systéme finančnej kompenzácie za odmietnuté alebo neuskutočnené ponuky (*provízie*); na základe nich mali konkurenti spoločnosti, ktorá získala zákazku medzinárodného sťahovania, dostať do určitej miery finančné odškodnenie bez ohľadu na to, či sami podali alebo nepodali ponuku týkajúcu sa zákazky; provízie boli utajenou súčasťou konečnej ceny, ktorú zaplatil spotrebiteľ,
- na dohodách o rozdelení trhu prostredníctvom systému fiktívnych cenových ponúk (*predstierané ponuky*), ktoré sťahovacia spoločnosť predložila zákazníkovi alebo subjektu, ktorý sa sťahoval, bez toho, aby mala v úmysle sťahovanie uskutočniť; na tento účel oznámila vždy jedna spoločnosť svojim konkurentom cenu vrátane poistnej sadzby a poplatku za skladovanie, ktorú si mali fakturovať za fiktívnu službu.

8. Hoci sa dohody o províziách a predstieraných ponukách uplatňovali počas celého obdobia existencie kartelu (od roku 1984 do roku 2003), uskutočňovanie dohôd o cenách po máji 1990 sa nepodarilo dokázať.¹⁰

4 — Rozsudok zo 16. júna 2011, Verhuizingen Coppens/Komisia (T-210/08, Zb. s. II-3713).

5 — Veci Gosselin Group/Komisia a i. (C-429/11 P), Ziegler/Komisia (C-439/11 P), Komisia/Gosselin Group a i. (C-440/11 P) a Team Relocations a i./Komisia (C-444/11 P).

6 — Tieto obdobia trvali od troch mesiacov do viac ako 18 rokov.

7 — Allied Arthur Pierre, Compas, Coppens, Gosselin, Interdean, Mozer, Putters, Team Relocations, Transworld a Ziegler (pozri napríklad odôvodnenie 345 sporného rozhodnutia).

8 — Podrobnejšie pozri odôvodnenia 307, 314 a 345 sporného rozhodnutia.

9 — Pozri v tejto súvislosti odôvodnenie 121 sporného rozhodnutia a body 10 až 12 napadnutého rozsudku.

10 — Pozri v tejto súvislosti odôvodnenia 123 až 153 sporného rozhodnutia.

9. Zo zisteného skutkového stavu Komisia v spornom rozhodnutí vyvodila, že zúčastnené spoločnosti porušili článok 81 ods. 1 Zmluvy o ES a článok 53 ods. 1 Dohody o EHP tým, že počas rôznych období „priamo a nepriamo stanovovali ceny za medzinárodné sťahovacie služby v Belgicku a tým, že si rozdelili trh a manipulovali postup pri predkladaní ponúk“¹¹.

10. Sporné rozhodnutie sa doručilo celkovo 31 právnickým osobám, ktorým Komisia okrem toho za porušenie uložila, sčasti individuálne a sčasti ako solidárnym dlžníkom, peňažné pokuty v rozličnej výške.¹²

B – Účasť spoločnosti Coppens na karteli

11. V bode 1 písm. i) sporného rozhodnutia Komisia konštatovala účasť spoločnosti Coppens na celkovej kartelovej dohode v čase od 13. októbra 1992 do 29. júla 2003. Spoločnosti Coppens bola za to podľa bodu 2 písm. k) sporného rozhodnutia uložená peňažná pokuta vo výške 104 000 eur bez toho, aby sa nariadila spoločná a nerozdielna zodpovednosť.

12. Ako však vyplýva z napadnutého rozsudku¹³, Komisia nepreukázala, že spoločnosť Coppens pri svojej účasti na dohodách o predstieraných ponukách mala vedomosť o protisúťažných činnostiach ostatných podnikov, pokiaľ ide o provízie, alebo že ich mohla rozumne predpokladať. Pokiaľ ide o vedomosť žalobkyne o protiprávnom správaní ostatných účastníkov, sporné rozhodnutie, ako priznáva aj samotná Komisia, nevychádza z konkrétnych dôkazov.

C – Konanie na prvom stupni

13. Viacerí adresáti sporného rozhodnutia sa prostredníctvom žalôb o neplatnosť tohto rozhodnutia domáhali právnej ochrany na Všeobecnom súde.¹⁴

14. O žalobe, ktorú 4. júna 2008 podala spoločnosť Coppens, rozhodol Všeobecný súd 16. júna 2011 napadnutým rozsudkom. Všeobecný súd v ňom v celom rozsahu vyhovel žalobe spoločnosti Coppens tým, že zrušil bod 1 písm. i) a bod 2 písm. k) sporného rozhodnutia a Komisii uložil povinnosť nahradiť trovy konania.

III – Konanie pred Súdnym dvorom

15. Podaním z 25. augusta 2011 Komisia podala predmetný opravný prostriedok proti rozsudku Všeobecného súdu. V ňom navrhuje:

- zrušiť napadnutý rozsudok,
- zamietnuť žalobu o neplatnosť alebo – subsidiárne – zrušiť bod 1 písm. i) sporného rozhodnutia v tej časti, ktorá zakladá zodpovednosť spoločnosti Coppens za dohodu o províziách,
- stanoviť výšku peňažnej pokuty vo výške, ktorú Súdny dvor považuje za primeranú, a

11 – Bod 1 sporného rozhodnutia.

12 – Jednotlivé pokuty dosahovali výšku od 1 500 eur do 9 200 000 eur.

13 – Pozri bod 31 napadnutého rozsudku.

14 – Okrem napadnutého rozsudku pozri rozsudky Všeobecného súdu zo 16. júna 2011, Ziegler/Komisia (T-199/08, Zb. s. II-3507), Team Relocations a i./Komisia (T-204/08 a T-212/08, Zb. s. II-3569), Gosselin Group a i./Komisia (T-208/08 a T-209/08, Zb. s. II-3639) a Putters International/Komisia (T-211/08, Zb. s. II-3729).

— zaviazať Verhuizingen Coppens na náhradu trov odvolacieho konania a časti trov konania pred Všeobecným súdom, ktorú Súdny dvor považuje za primeranú.

16. Coppens navrhuje:

- potvrdiť napadnutý rozsudok,
- subsidiárne, v prípade, ak by Súdny dvor čiastočne alebo v celom rozsahu zrušil napadnutý rozsudok, znížiť výšku peňažnej pokuty, ktorú uložila Komisia tak, aby predstavovala 10 % obratu spoločnosti Coppens na príslušnom trhu, a
- zaviazať Komisiu na náhradu trov konania pred Všeobecným súdom, ako aj trov odvolacieho konania.

17. K odvolaniu sa účastníci konania pred Súdnym dvorom vyjadrili písomne.

IV – Posúdenie odvolania

18. Komisia sa opiera o jediný odvolací dôvod: tvrdí, že Všeobecný súd sa v tejto súvislosti dopustil nesprávneho právneho posúdenia a prekročil svoje právomoci, keď v celom rozsahu zrušil sporné rozhodnutie vo vzťahu k spoločnosti Coppens. Podľa názoru Komisie bol Všeobecný súd namiesto toho povinný obmedziť sa na čiastočné zrušenie, pretože sa preukázala aktívna účasť spoločnosti Coppens na časti porušenia – protisúťažnom systéme predstieraných ponúk.

A – Prípustnosť odvolania

19. Na úvod treba upozorniť na to, že Coppens kritizuje nedostatočnú presnosť odvolacieho dôvodu, ktorý uviedla Komisia.

20. Ak by spoločnosť Coppens chcela týmto spôsobom spochybníť prípustnosť odvolania, jej tvrdenie by bolo málo presvedčivé. Nesprávne právne posúdenie Všeobecného súdu, ktoré Komisia namieta, je totiž v podaní odvolania podrobne opísané. V protiklade s tým, čo pravdepodobne predpokladá spoločnosť Coppens, Komisia tiež presne uvádza, ktoré právne predpisy považuje za porušené: ide o články 263 ZFEÚ a 264 ZFEÚ. Dodatočne sa Komisia opiera o úvahy o proporcionality, hospodárnosti konania, o účinnom zabezpečení dodržiavania pravidiel hospodárskej súťaže a o zásade *ne bis in idem*.

21. O prípustnosti predmetného odvolania teda nemôžu existovať nijaké pochybnosti.

B – Dôvodnosť odvolania

22. Odvolanie Komisie bude úspešné, ak Všeobecný súd nebol oprávnený zrušiť sporné rozhodnutie vo vzťahu k spoločnosti Coppens v celom rozsahu, ale bol oprávnený zrušiť ho len čiastočne.

23. Na rozdiel od názoru Komisie nie je pri posudzovaní tejto otázky relevantná zásada proporcionality a už vôbec nie jej špecifické vyjadrenie v práve upravujúcom rozdelenie právomocí medzi Úniou a členskými štátmi, ktoré je obsahom článku 5 ods. 1 druhej vety a ods. 4 ZEÚ.

24. *Sedes materiae* je skôr výlučne článok 264 ZFEÚ¹⁵. Z tohto ustanovenia vyplývajú právomoci Všeobecného súdu – ako súčasť inštitúcie „Súdny dvor Európskej únie“ – pri rozhodovaní o žalobe o neplatnosť v zmysle článku 263 ZFEÚ. Článok 264 ZFEÚ vo svojom prvom odseku stanovuje:

„Ak je žaloba opodstatnená, Súdny dvor Európskej únie vyhlási napadnutý akt za neplatný.“

25. Posledné uvedené ustanovenie sa však nemôže nesprávne chápať v zmysle „úpravy všetko, alebo nič“. Ak je totiž žaloba o neplatnosť len čiastočne opodstatnená, potom jej možno len ťažko vyhovieť v celom rozsahu. Inak by žalobca získal viac, ako má oprávnené nárok. V prípade potreby preto treba vykladať a uplatňovať článok 264 ods. 1 ZFEÚ v tom zmysle, že úkon, ktorý je napadnutý žalobou o neplatnosť, sa zruší, ak je žaloba opodstatnená.

26. Ako v tejto súvislosti uviedol Súdny dvor, samotná skutočnosť, že súd považuje dôvod uvedený žalobkyňou na podporu jej žaloby o neplatnosť za dôvodný, mu neumožňuje automaticky zrušiť napadnutý akt v celom rozsahu. Celkové zrušenie totiž nemôže byť prijaté, ak je úplne zjavné, že tento dôvod, ktorý sa týka výlučne osobitného aspektu spochybneného aktu, môže odôvodniť iba čiastočné zrušenie.¹⁶

27. Predovšetkým v konaní, ktoré má charakter správneho konania, svedčí navyše zásada hospodárnosti konania v prospech toho, aby sa právne akty Únie v prípade pochybností rušili iba čiastočne, pretože týmto spôsobom sa môže zabrániť prípadnému zopakovaniu správneho konania a možnému novému súdnemu konaniu, resp. môžu byť obmedzené, prinajmenšom čo sa týka ich predmetu. Osobitne v prípadoch právnej úpravy kartelov by zopakovanie správneho konania navyše mohlo byť v závislosti od skutkového stavu v rozpore so zásadou *ne bis in idem*.¹⁷ Zrušenie rozhodnutí Komisie len v čiastočnom rozsahu je navyše viac v súlade so základnou požiadavkou účinného zabezpečenia dodržiavania pravidiel hospodárskej súťaže Únie¹⁸ ako ich kompletne zrušenie.

28. Čiastočné zrušenie aktu Únie je však možné len vtedy, ak sú časti, ktorých zrušenie sa navrhuje, oddeliteľné od ostatných častí aktu (tzv. podmienka oddeliteľnosti)¹⁹. Podmienka oddeliteľnosti nie je splnená, ak by čiastočné zrušenie napadnutého aktu spôsobilo zmenu jeho podstaty.²⁰

29. V rámci výkonu svojich právomocí podľa článku 264 ods. 1 ZFEÚ by teda Všeobecný súd mohol zrušiť sporné rozhodnutie vo vzťahu k spoločnosti Coppens v celom rozsahu, pokiaľ by čiastočné zrušenie zmenilo podstatu tohto rozhodnutia. To je potrebné posúdiť podľa objektívnych kritérií.²¹

15 — Pozri v tejto súvislosti aj rozsudok z 11. decembra 2008, Komisia/Département du Loiret (C-295/07 P, Zb. s. I-9363, bod 103).

16 — Rozsudok Komisia/Département du Loiret (už citovaný v poznámke pod čiarou 15, bod 104).

17 — Zásada *ne bis in idem* bráni podľa článku 50 Charty základných práv Európskej únie nielen tomu, aby bola dotknutá osoba stíhaná alebo potrestaná v trestnom konaní za trestný čin, za ktorý už bola právoplatne odsúdená, ale aj tomu, aby bola opakovane stíhaná v dôsledku podozrenia z trestného činu, v súvislosti s ktorým už bola právoplatne oslobodená. Za také „oslobodenie“ možno považovať, ak súdy Únie právoplatne zrušia rozhodnutie Komisie a opierajú sa pritom nielen o procesnoprávne, ale aj o skutkové alebo hmotnoprávne úvahy.

18 — K zásadnému významu pravidiel hospodárskej súťaže, ktoré sú uvedené v zmluvách v súvislosti s fungovaním vnútorného trhu, pozri napríklad rozsudky z 1. júna 1999, Eco Swiss (C-126/97, Zb. s. I-3055, bod 36), a z 20. septembra 2001, Courage a Crehan (C-453/99, Zb. s. I-6297, bod 20); okrem toho význam účinného zabezpečenia dodržiavania týchto pravidiel bol prednedávnom zdôraznený v rozsudkoch z 11. júna 2009, X BV (C-429/07, Zb. s. I-4833, body 34, 35 a 37), zo 7. decembra 2010, VEBIC (C-439/08, Zb. s. I-12471, najmä body 59 a 61), a zo 14. júna 2011, Pfeiderer (C-360/09, Zb. s. I-5161, bod 19).

19 — Rozsudky z 28. júna 1972, Jamet/Komisia (37/71, Zb. s. 483, bod 11), z 31. marca 1998, Francúzsko a i./Komisia (C-68/94 a C-30/95, Zb. s. I-1375, bod 257), z 10. decembra 2002, Komisia/Rada (C-29/99, Zb. s. I-11221, bod 45), z 24. mája 2005, Francúzsko/Parlament a Rada (C-244/03, Zb. s. I-4021, bod 12), z 27. júna 2006, Parlament/Rada (C-540/03, Zb. s. I-5769, bod 27), Komisia/Département du Loiret (už citovaný v poznámke pod čiarou 15, bod 105), a z 29. marca 2012, Komisia/Estónsko (C-505/09 P, bod 111).

20 — Rozsudky Francúzsko a i./Komisia (už citovaný v poznámke pod čiarou 19, body 258 a 259), Francúzsko/Parlament a Rada (už citovaný v poznámke pod čiarou 19, bod 13), Parlament/Rada (už citovaný v poznámke pod čiarou 19, bod 28), a Komisia/Département du Loiret (už citovaný v poznámke pod čiarou 15, bod 106).

21 — Rozsudky z 30. septembra 2003, Nemecko/Komisia (C-239/01, Zb. s. I-10333, bod 37); Francúzsko/Parlament a Rada (už citovaný v poznámke pod čiarou 19, bod 14) a Komisia/Estónsko (už citovaný v poznámke pod čiarou 19, bod 121).

30. Všeobecný súd sa k týmto skutočnostiam v napadnutom rozsudku, žiaľ, konkrétne nevyjadril. Vychádzal iba z toho, že Komisia považuje spoločnosť Coppens za zodpovednú za jej účasť na jednotnom a pokračujúcom porušovaní, hoci sa dá dokázať iba účasť spoločnosti Coppens na jednej z troch zložiek celkovej kartelovej dohody, konkrétne na systéme tzv. predstieraných ponúk.²²

31. Všeobecný súd – rovnako ako Coppens – zrejme vychádzal z toho, že účasť spoločnosti na jednotnom a pokračujúcom porušovaní sa svojou podstatou zásadne odlišuje od dopustenia sa porušenia „iba“ článku 81 ES (článok 101 ZFEÚ).

32. Nie je to však tak.

33. Konštatovanie, že spoločnosť sa zúčastňuje na jednotnom a pokračujúcom porušovaní, predstavuje určite „viac“ v porovnaní s obyčajným konštatovaním jej účasti na jednej alebo viacerých častiach tohto porušovania. To však ešte v nijakom prípade neznamená, že celková kartelová dohoda je vo vzťahu ku konkrétnym dohodám, z ktorých sa skladá, *aliud*. Rozdiely sú skôr výlučne stupňovitej povahy.

34. Domnienka jednotného a pokračujúceho porušovania vedie v prípade, akým je prejednávaný prípad, k tomu, že všetkým účastníkom kartelu možno pripočítať zodpovednosť za úkony iných účastníkov konania – takmer ako spoluvinníkom –, a to aj v prípade, že sa na každej samostatnej zložke celkovej kartelovej dohody sami aktívne nezúčastnili.

35. Podľa ustálenej judikatúry je podmienkou uvedenej zodpovednosti to, že príslušný podnik preukázateľne vedel o protiprávnom správaní ostatných účastníkov alebo to racionálne mohol predpokladať a bol ochotný prevziať na seba súvisiace riziko.²³

36. Inými slovami povedané, vzájomná zodpovednosť za jednotlivé úkony je možná, pokiaľ príslušný účastník kartelu vedel, alebo musel vedieť, že sa svojím úkonom stáva súčasťou celkovej kartelovej dohody, a svojím správaním prispel k dosiahnutiu spoločných cieľov, ktoré sledovali všetci účastníci kartelu a ktoré sú v rozpore s pravidlami hospodárskej súťaže.²⁴ Rozsah a závažnosť jednotlivých úkonov vo vzťahu k celkovej kartelovej dohode sa môže individuálne zohľadniť pri stanovení výšky pokuty pre každého účastníka kartelu.²⁵

37. Ak takéto vzájomné pripočítanie zodpovednosti za jednotlivé úkony zlyhá preto, lebo jeden z účastníkov kartelu – ako v tomto prípade – nevedel o existencii celkovej kartelovej dohody a racionálne to nemohol ani predvídať, ešte to v nijakom prípade neznamená, že by sa mal automaticky oslobodiť od každej sankcie. Skôr nič nebráni tomu, aby bol naďalej považovaný za zodpovedného za konkrétne dohody, na ktorých sa preukázateľne aktívne zúčastňoval²⁶ a ktorými sa sledoval ten istý protisúťažný cieľ.

22 — Body 33 až 35 napadnutého rozsudku.

23 — Rozsudky z 8. júla 1999, Komisia/Anic Participazioni (C-49/92 P, Zb. s. I-4125, body 83, 87 a 203), a zo 7. januára 2004, Aalborg Portland a i./Komisia (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, Zb. s. I-123, bod 83); pozri v tomto zmysle rozsudok z 28. júna 2005, Dansk Rørindustri a i./Komisia (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, Zb. s. I-5425, bod 143), kde sa hovorí o „tácitnom schválení nezákonnej iniciatívy“, ktoré vedie k „spolupáchatelstvu“ a „pasívnemu spôsobu účasti na porušení“.

24 — Pozri v tomto zmysle rozsudok Komisia/Anic Participazioni (už citovaný v poznámke pod čiarou 23, bod 87).

25 — Pozri v tomto zmysle rozsudky Komisia/Anic Participazioni (už citovaný v poznámke pod čiarou 23, bod 90) a Aalborg Portland a i./Komisia (už citovaný v poznámke pod čiarou 23, bod 86); pre predmetný prípad pozri body 69 až 72 týchto návrhov.

26 — Podľa zistení Všeobecného súdu sa v predmetnom prípade dokázala účasť spoločnosti Coppens na systéme predstieraných ponúk (pozri najmä bod 28 a na doplnenie bod 36 napadnutého rozsudku).

38. Samotná skutočnosť, že by sa viaceré protisúťažné dohody mohli považovať za jednotné a pokračujúce porušovanie, totiž nevyklučuje, aby každá jedna z týchto dohôd mohla samostatne predstavovať porušenie článku 81 ES (článok 101 ZFEÚ).²⁷ Všeobecný súd to v plnej miere uznáva,²⁸ avšak bez toho, aby z toho odvodil potrebné závery pre svoj rozsudok.

39. Ako Komisia výstižne poznamenáva, tak celková kartelová dohoda, ako aj konkrétne dohody, na ktorých je založená, môžu sledovať rovnaký protisúťažný cieľ v zmysle článku 81 ods. 1 ES (článok 101 ods. 1 ZFEÚ).²⁹ V prípade belgického sťahovacieho kartelu spočíval tento spoločný protisúťažný cieľ v stanovení priamych a nepriamych cien za zahraničné sťahovania z Belgicka a do Belgicka, v čiastočnom rozdelení trhu a v manipulovaní konania na získanie zákaziek.³⁰ Tento cieľ sa odrazil v konkrétnych dohodách, ako aj v celkovej kartelovej dohode.

40. Za týchto okolností neexistovali v predmetnom prípade obavy, že by čo i len čiastočné zrušenie sporného rozhodnutia iba v rozsahu, v akom sa spoločnosti Coppens pripísala zodpovednosť za účasť na celkovej kartelovej dohode, zmenilo podstatu daného rozhodnutia. Čiastočné zrušenie by skôr viedlo k tomu, že spoločnosti Coppens sa aj naďalej bude pripisovať zodpovednosť za porušenie s rovnakým protisúťažným cieľom ako celková kartelová dohoda, hoci obmedzene na jej aktívnu účasť na jednej zložke, a to na systéme predstieraných ponúk.

41. V konečnom dôsledku by teda Všeobecný súd mal podľa článku 264 ods. 1 ZFEÚ zrušiť sporné rozhodnutie iba čiastočne. Zrušením sporného rozhodnutia v súvislosti so spoločnosťou Coppens v celom rozsahu sa Všeobecný súd dopustil nesprávneho právneho posúdenia.

42. Odvolanie Komisie je teda dôvodné a napadnutý rozsudok treba zrušiť.

V – Rozhodnutie o žalobe o neplatnosť podanej spoločnosťou Coppens

43. Podľa článku 61 prvého odseku Štatútu Súdneho dvora, ak je odvolanie dôvodné, Súdny dvor zruší rozhodnutie Všeobecného súdu. V danej veci môže sám vydať konečný rozsudok, ak to dovoľuje stav konania, alebo môže vec vrátiť na rozhodnutie Všeobecnému súdu.

44. Všeobecný súd vo svojom rozsudku v predmetnom prípade posúdil len časť žalobných dôvodov spoločnosti Coppens, ktoré sa predložili v prvostupňovom konaní. Pri takom stave veci môže byť vhodné vrátiť právny spor Všeobecnému súdu na opätovné rozhodnutie.³¹ Tento postup však nie je povinný. Hospodárnosť konania skôr motivuje na to, aby Súdny dvor sám s konečnou platnosťou rozhodol spor vždy, keď sú spisy úplné, keď boli predložené všetky potrebné informácie a keď sa účastníci konania mohli pred Všeobecným súdom vyjadriť k všetkým relevantným skutočnostiam.³²

45. Stav konania to práve umožňuje v prejednávanej veci. Na jednej strane skutkový stav v podstatných bodoch je nesporný a nevyžaduje si ďalšie vysvetlenie. Na druhej strane účastníci mali v prvostupňovom aj v odvolacom konaní dostatok príležitostí na to, aby si pred súdmi Únie vymenili svoje názory na všetky skutočnosti, ktoré sú relevantné pre rozhodnutie tohto prípadu.

27 — Pozri v tomto zmysle – v opačnom prípade – rozsudky Komisia/Anic Partecipazioni (už citovaný v poznámke pod čiarou 23, bod 81), ako aj Aalborg Portland a i./Komisia (už citovaný v poznámke pod čiarou 23, bod 258).

28 — Bod 36 napadnutého rozsudku.

29 — Pozri v tomto zmysle tiež rozsudky Komisia/Anic Partecipazioni (už citovaný v poznámke pod čiarou 23, bod 82) a Aalborg Portland a i./Komisia (už citovaný v poznámke pod čiarou 23, body 258 a 259).

30 — Bod 1 sporného rozhodnutia, ako aj body 15 a 30 napadnutého rozsudku.

31 — Pozri najmä rozsudky z 20. februára 1997, Komisia/Daffix (C-166/95 P, Zb. s. I-983, bod 41), z 18. júla 2007, EAR/Karatzoglou (C-213/06 P, Zb. s. I-6733, bod 47), a z 10. júla 2008, Bertelsmann a Sony/Impala (C-413/06 P, Zb. s. I-4951, bod 190).

32 — Pozri v tomto zmysle rozsudky zo 14. októbra 1999, Atlanta/Komisija a Rada (C-104/97 P, Zb. s. I-6983, bod 69), zo 16. marca 2000, Compagnie maritime belge transports a i./Komisia (C-395/96 P a C-396/96 P, Zb. s. I-1365, bod 148), z 18. júla 2007, Industrias Químicas del Vallés/Komisija (C-326/05 P, Zb. s. I-6557, bod 71), a z 22. marca 2007, Regione siciliana/Komisija (C-15/06 P, Zb. s. I-2591, bod 41).

46. Súdnemu dvoru preto navrhujem, aby využil svoje evokačné právo a právny spor s konečnou platnosťou rozhodol sám.

A – O zistení účasti spoločnosti Coppens na porušovaní

47. Účasť spoločnosti Coppens na porušovaní sa konštatovala v bode 1 písm. i) sporného rozhodnutia za obdobie od 13. októbra 1992 do 29. júla 2003. Coppens proti tomu v prvostupňovom konaní v podstate vzniesla tri výhrady, ktoré teraz preskúvam v pozmenenom poradí.

48. Po prvé spoločnosť Coppens uvádza, že neexistujú nijaké dôkazy o protisúťažnom konaní v rokoch 1994 a 1995, za ktoré sa jej pripisuje zodpovednosť.

49. Sporné rozhodnutie v skutočnosti neobsahuje nijaké konkrétne dôkazy o tom, že spoločnosť Coppens v rokoch 1994 a 1995 sama podávala predstierané ponuky alebo že takéto predstierané ponuky požadovala od ostatných účastníkov kartelu. Komisia výslovne priznala, že takými dôkazmi nedisponuje. Príslušné dôkazy existujú len za roky 1992 a 1993 a za roky 1996 až 2003.

50. Iba na základe tejto okolnosti však možno nanajvýš vyvodiť, že spoločnosť Coppens sa v rokoch 1994 a 1995 nezúčastňovala *aktívne* na *realizácii* dohody o predstieraných ponukách. Prípadne by sa to dalo zohľadniť pri výpočte výšky pokuty.³³

51. Záver, ktorý by uvedené prekračoval a podľa ktorého spoločnosť Coppens v rokoch 1994 a 1995 kartel úplne opustila, a teda sa nedopustila nijakého porušenia, však naproti tomu nemožno vyvodiť. Samotná skutočnosť, že spoločnosť nerealizuje výsledky porád alebo dohody s protisúťažným predmetom, nemôže túto spoločnosť zbaviť jej zodpovednosti za účasť na karteli, pokiaľ sa verejne nedištancovala od jeho obsahu.³⁴ Dôkazné bremeno je preto na strane danej spoločnosti.³⁵

52. Spoločnosť Coppens v predmetnom prípade nikdy podrobne nevysvetlila, že sa osobitne v rokoch 1994 a 1995 otvorene dištancovala od dohody o systéme predstieraných ponúk. Vzhľadom na skutočnosť, že za nasledujúce roky opäť existuje množstvo dôkazov o jej aktívnej účasti na systéme predstieraných ponúk, také dištancovanie sa javí aj ako málo pravdepodobné.

53. Za týchto okolností je neopodstatnená výhrada, že Komisia v súvislosti s „medzerou“ v rokoch 1994 a 1995 nepredpokladala úplné prerušenie účasti spoločnosti Coppens na karteli, ale vychádzala iba z jej prechodnej neúčasti na vykonávaní kartelu. Prvá výhrada, ktorú uviedla spoločnosť Coppens, sa preto musí zamietnuť.

54. Po druhé spoločnosť Coppens Komisii vytýka, že relatívna váha jej účasti na karteli sa nezohľadnila náležite.

55. Ani táto výhrada sa však netýka samotného konštatovania porušovania, ale môže byť relevantná nanajvýš v súvislosti s výškou pokuty. V predmetnej súvislosti však v každom prípade nemá nijaký význam.

56. Po tretie spoločnosť Coppens napáda konštatovanie svojej účasti na celkovej kartelovej dohode ako na jednotnom a pokračujúcom porušovaní.

33 — Rozsudky z 15. októbra 2002, Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia (C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Zb. s. I-8375, bod 510), Aalborg Portland a i./Komisia (už citovaný v poznámke pod čiarou 23, bod 85) a Dansk Rørindustri a i./Komisia (už citovaný v poznámke pod čiarou 23, bod 145).

34 — Rozsudky zo 16. novembra 2000, Sarrió/Komisia (C-291/98 P, Zb. s. I-9991, bod 50), Aalborg Portland a i./Komisia (už citovaný v poznámke pod čiarou 23, bod 85) a Dansk Rørindustri a i./Komisia (už citovaný v poznámke pod čiarou 23, bod 144).

35 — Pozri v tomto zmysle rozsudky Komisia/Anic Partecipazioni (už citovaný v poznámke pod čiarou 23, bod 96), Aalborg Portland a i./Komisia (už citovaný v poznámke pod čiarou 23, bod 81) a Dansk Rørindustri a i./Komisia (už citovaný v poznámke pod čiarou 23, bod 142).

57. Táto posledná výhrada je opodstatnená. Je síce zrejmé, že Coppens sa aktívne zúčastňovala na protisúťažnom systéme predstieraných ponúk, o čom Komisia predložila celkovo 67 samostatných dôkazov, ktoré uvedená spoločnosť nespochybnila. Účasť na celkovej kartelovej dohode, ktorá by prekračovala tento rámec, však spoločnosti Coppens nebola dokázaná. Tak v spornom rozhodnutí, ako ani v konaní pred súdmi Únie totiž Komisia nepredložila nijaké dôkazy, ktoré by preukazovali, že spoločnosť Coppens – s výnimkou predstieraných ponúk – vedela o protiprávnom konaní ostatných účastníkov celkovej kartelovej dohody, alebo ho mohla rozumne predpokladať, a bola ochotná vziať na seba vyplývajúce riziko.³⁶ Keďže Komisia predsa len uplatnila zodpovednosť voči tejto spoločnosti ako účastníčke celkovej kartelovej dohody, dopustila sa zjavne nesprávneho právneho posúdenia.

58. Ako Coppens správne pripomína, toto nesprávne právne posúdenie sa nemôže napraviť iba znížením pokuty, ktorá bola uložená v bode 2 písm. k) sporného rozhodnutia. Uvedené pochybenie sa musí vziať do úvahy aj v súvislosti s konštatovaním porušenia v bode 1 písm. i) sporného rozhodnutia. Vo výroku sporného rozsudku sa musí správne uviesť nielen sankcia, ale aj samotné protisúťažné správanie, ktoré bolo základom sankcie. Inak by zaväzujúci rozsudok voči dotknutej spoločnosti, ktorý vychádza zo sporného rozhodnutia, prekročil rámec toho, čo jej z právneho hľadiska možno vytýkať. To by mohlo jednak negatívne ovplyvniť povest spoločnosti a jednak predstavovať pre ňu nevýhodu, pokiaľ ide o občianskoprávne nároky tretích osôb, ako aj o budúce konania o kartelových dohodách.³⁷

59. Ako už bolo uvedené,³⁸ nesprávne právne posúdenie, ktorého sa Komisia dopustila, nie je dôvodom úplného zrušenia sporného rozhodnutia vo vzťahu k spoločnosti Coppens. Práve naopak, bod 1 písm. i) sporného rozhodnutia by sa mal v súlade s ustanoveniami článku 264 ods. 1 ZFEÚ zrušiť len v časti, v ktorej sa konštatuje účasť spoločnosti Coppens na jednotnom a pokračujúcom porušovaní, čiže na celkovej kartelovej dohode, *nad rámec jej účasti na systéme predstieraných ponúk*.

B – O novom stanovení výšky pokuty

60. Čiastočné zrušenie bodu 1 písm. i) sporného rozhodnutia, ktoré navrhujem, má za následok aj potrebu opätovného rozhodnutia o pokute, ktorá je stanovená v bode 2 písm. k) daného rozhodnutia. V rámci svojho evokačného práva podľa článku 61 ods. 1 Štatútu Súdneho dvora má Súdny dvor neobmedzenú diskrečnú právomoc, ktorá je mu priznaná článkom 261 ZFEÚ v spojení s článkom 31 nariadenia Rady (ES) č. 1/2003³⁹ zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch 81 a 82 Zmluvy. Môže preto opätovne stanoviť pokutu podľa voľného uváženia.⁴⁰

36 — Pozri v tejto súvislosti judikatúru uvedenú v bodoch 3 a 12, ako aj v poznámke pod čiarou 23.

37 — V budúcich konaniach o kartelových dohodách môže napríklad vzniknúť otázka, či sa má alebo nemá spoločnosť klasifikovať ako recidivistka.

38 — Pozri v tejto súvislosti body 22 až 41 týchto návrhov.

39 — Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205.

40 — Rozsudky Komisia/Anic Partecipazioni (už citovaný v poznámke pod čiarou 23, bod 218) a z 21. septembra 2006, JCB Service/Komisia (C-167/04 P, Zb. s. I-8935, bod 244); pozri tiež rozsudky zo 17. decembra 1998, Baustahlgewebe/Komisia (C-185/95 P, Zb. s. I-8485, body 141 a 142), zo 16. novembra 2000, Weig/Komisia (C-280/98 P, Zb. s. I-9757, bod 83), a Sarrió/Komisia (už citovaný v poznámke pod čiarou 34, bod 102).

Základ na výpočet pokuty

61. Základná výška pokuty by sa mala stanoviť podľa obratu z relevantných služieb, ktoré spoločnosť Coppens dosiahla za celý posledný obchodný rok svojej účasti na porušovaní.⁴¹ V prípade spoločnosti Coppens je to obrat dosiahnutý v roku 2002 prostredníctvom medzinárodných sťahovacích služieb, ktorý nesporne dosiahol výšku 58 338 eur.⁴² Týmto spôsobom možno najlepšie zohľadniť aj relatívnu veľkosť a význam príslušnej spoločnosti na predmetnom trhu, na čo Coppens niekoľkokrát upozornila.

Závažnosť a trvanie porušovania

62. V prípade sťahovacieho kartelu ide o mimoriadne závažné porušenie, v rámci ktorého zúčastnené spoločnosti „priamo a nepriamo stanovili ceny za medzinárodné sťahovacie služby v Belgicku, rozdelili si trh a manipulovali postup pri predkladaní ponúk“⁴³.

63. Menej presvedčivý je v tejto súvislosti argument spoločnosti Coppens, že jej účasť na systéme predstieraných ponúk je menej závažná ako účasť ostatných podnikov na cenových dohodách a systéme provízií. Ako totiž Komisia správne poznamenáva, aj systém predstieraných ponúk je vhodný na to, aby trvalo narušil hospodársku súťaž, zvýšil ceny za predmetné služby a tak v konečnom dôsledku značne poškodil spotrebiteľa. V nijakom prípade teda nejde o ospravedlniteľný delikt.

64. Coppens sa nemôže odvolávať ani na to, že v rámci systému predstieraných ponúk zohrávala iba bezvýznamnú úlohu. Niet totiž pochybností o tom, že v 67 konkrétnych prípadoch podala táto spoločnosť predstierané ponuky, to znamená častejšie ako väčšina ostatných účastníkov kartelu.⁴⁴ Ďalej treba zohľadniť, že Coppens nepodávala predstierané ponuky iba individuálne, ale často sama vyzývala ostatných účastníkov kartelu, aby predložili také ponuky. Spoločnosť Coppens sa teda aktívne aj pasívne v značnom rozsahu zapájala do systému predstieraných ponúk.

65. Ďalej nie je dôležité, ako často získala spoločnosť Coppens samostatnú zákazku na sťahovacie služby vďaka systému predstieraných ponúk.⁴⁵ Predkladanie predstieraných ponúk totiž vo všeobecnosti obsahuje riziko narušenia hospodárskej súťaže a vyšších cien, bez ohľadu na to, kto určitú zákazku získa. Hospodárska súťaž, čiže v konečnom dôsledku spotrebiteľ, môže utpieť ujmu aj vtedy, ak v konkrétnom prípade nenastane presne taký výsledok, aký účastníci kartelu zamýšľali.

66. Za týchto okolností považujem v súvislosti so sťahovacím kartelom činiteľ vo výške 17 % relevantného obratu⁴⁶, ktorý zvolila Komisia, v zásade za vhodný na to, aby pri výpočte pokuty zohľadnil stupeň závažnosti porušovania. Aj odradzujúci činiteľ vo výške ďalších 17 % relevantného obratu⁴⁷, ktorý Komisia uplatnila dodatočne, považujem za primeraný;⁴⁸ spoločnosť Coppens ho navyše v súdnom konaní nenapadla.

41 — Podľa judikatúry nemôže byť stanovenie primeranej pokuty iba výsledkom jednoduchého výpočtu založeného na celkovom obrate; pozri rozsudky zo 7. júna 1983, *Musique Diffusion française a i./Komisia* (100/80 až 103/80, Zb. s. 1825, body 120 a 121), z 18. mája 2006, *Archer Daniels Midland a Archer Daniels Midland Ingredients/Komisia* (C-397/03 P, Zb. s. I-4429, bod 100), a na doplnenie rozsudok Súdu prvého stupňa zo 14. júla 1994, *Parker Pen/Komisia* (T-77/92, Zb. s. II-549, body 94 a 95).

42 — Pozri v tejto súvislosti odôvodnenie 540 sporného rozhodnutia.

43 — Bod 1 sporného rozhodnutia.

44 — Pozri odôvodnenie 237 sporného rozhodnutia.

45 — Spoločnosť Coppens uvádza, že bola úspešná len v prípade 23 % predmetných zákaziek.

46 — Odôvodnenie 543 sporného rozhodnutia.

47 — Odôvodnenie 555 a 556 sporného rozhodnutia.

48 — Oprávnenie uplatňovať odradzujúci faktor je uznané v judikatúre; pozri rozsudky *Musique Diffusion française a i./Komisia* (už citovaný v poznámke pod čiarou 41, bod 106), z 29. júna 2006, *Showa Denko/Komisia* (C-289/04 P, Zb. s. I-5859, bod 16), a zo 17. júna 2010, *Lafarge/Komisia* (C-413/08 P, Zb. s. I-5361, bod 102).

67. Keďže nemôžem konštatovať nijaké nesprávne právne posúdenie, ktorého sa Komisia mala dopustiť v súvislosti s trvaním porušovania zo strany spoločnosti Coppens,⁴⁹ pri výpočte výšky pokuty by sa v súlade so zisteniami uvedenými v spornom rozhodnutí malo vychádzať z obdobia 10 rokov a 9 mesiacov, čo zodpovedá multiplikačnému činiteľovi 11.⁵⁰

68. Týmto spôsobom sa vypočíta základná suma pokuty vo výške 119 009,52 eura, ktorú možno zaokrúhliť na 119 000 eur.⁵¹

Zníženie pokuty

69. Je však nutné zohľadniť skutočnosť, že v predmetnom prípade sa nepodarilo dokázať účasť spoločnosti Coppens na sťahovacom karteli ako na celkovej kartelovej dohode v podobe jednotného a pokračujúceho porušovania.⁵² Skôr jej možno pripisovať iba zodpovednosť za zapojenie sa do protisúťažného systému predstieraných ponúk. Ako uvádza aj Komisia, musí to viesť k zníženiu pokuty.

70. Do úvahy by prichádzalo jednoducho znížiť vypočítanú základnú výšku pokuty na polovicu. Systém predstieraných ponúk predstavoval v období účasti spoločnosti Coppens na karteli jednu z dvoch zložiek celkovej kartelovej dohody, ktoré sa vtedy ešte vykonávali a ktoré – z hľadiska ich závažnosti a účinkov – mali mať približne rovnakú váhu.⁵³

71. Podľa môjho názoru by však taký postup nezohľadnil v dostatočnej miere, že celková kartelová dohoda predstavuje viac ako sumu jej jednotlivých zložiek. Práve z dôvodu jej špecifického komplexného charakteru a interakcie medzi viacerými individuálnymi dohodami v rámci celku je celková kartelová dohoda mimoriadne vhodná na to, aby narušila hospodársku súťaž. Porušovanie, ktorého sa dopúšťa spoločnosť zúčastnená na karteli, je preto pomerne oveľa závažnejšie ako samotná účasť tejto spoločnosti na jednej či viacerých konkrétnych zložkách tohto kartelu.

72. Považujem preto za primerané, aby sa spoločnosti Coppens v predmetnom prípade uložila pokuta podstatne menej ako polovica vypočítanej základnej sumy, presnejšie približne jedna tretina, t. j. 39 600 eur.

73. Okrem toho by sa malo zohľadniť, že za roky 1994 a 1995, teda za dva takmer z jedenástich rokov, neexistuje dôkaz o aktívnej účasti spoločnosti Coppens na realizácii systému predstieraných ponúk. Pokiaľ ide o predmetné roky, nemalo by to síce predstavovať dôvod na úplnú beztrestnosť, pretože v danom čase bolo možné Coppens naďalej považovať za členku kartelu.⁵⁴ Dodatočné zníženie základnej sumy napríklad o polovicu sumy pripadajúcej na dané dvojročné obdobie, t. j. takmer o 10 %, sa však javí ako primerané. Peňažná pokuta by tak dosiahla výšku 35 900 eur.

74. Keďže Komisia nekonštatovala nijaké iné priťažujúce alebo poľahčujúce okolnosti a takéto okolnosti neboli uplatnené ani pred súdmi Únie, nie je možné uskutočniť ďalšie zvýšenie či zníženie vypočítanej pokuty.

49 — Pozri body 48 až 53 týchto návrhov.

50 — Pozri v tejto súvislosti odôvodnenie 547 sporného rozhodnutia.

51 — V tomto zmysle výpočty Komisie (pozri odôvodnenie 558 sporného rozhodnutia).

52 — Pozri v tejto súvislosti judikatúru uvedenú v bodoch 3 a 12, ako aj v poznámke pod čiarou 23.

53 — Dohody o cenách ako tretia zložka celkovej kartelovej dohody sa podľa zistení Komisie používali iba do mája 1990 (pozri bod 8 týchto návrhov).

54 — Pozri body 48 až 53 týchto návrhov.

75. Iba kvôli úplnosti treba poznamenať, že takto vypočítaná pokuta nepresahuje ani maximálnu sumu vo výške 10 % celkového obratu spoločnosti Coppens, ktorá je stanovená na základe zákona [článok 23 ods. 2 druhý pododsek nariadenia Rady (ES) č. 1/2003].⁵⁵

76. Napokon, pokiaľ ide o zásadu proporcionality, na ktorú sa odvolala spoločnosť Coppens, táto zásada vyžaduje, aby bola pokuta v primeranom vzťahu k druhu, závažnosti a dĺžke zisteného porušovania.⁵⁶ Keďže Coppens sa počas mnohých rokov dopúšťala mimoriadne závažného porušovania, je viac ako primerané, ak vypočítaná pokuta obsiahla významnú časť jej ročného obratu na predmetnom trhu medzinárodných sťahovacích služieb, ktorá napokon predstavuje porovnateľne len malú časť celkového ročného obratu tejto spoločnosti v oblasti sťahovacích služieb.

Predbežný záver

77. Po opätovnom posúdení všetkých okolností konkrétneho prípadu, predovšetkým druhu, závažnosti a trvania porušovania, ako aj relatívnej veľkosti spoločnosti Coppens na predmetnom trhu, sa pokuta vo výške 35 900 eur javí ako primeraná činu a zavineniu. Pokiaľ ide o zásadu proporcionality, nevyvoláva nijaké pochybnosti.

VI – Trovy

78. Ak je odvolanie dôvodné a Súdny dvor sám rozhodne s konečnou platnosťou o veci samej, rozhodne aj o trovách konania (článok 122 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora).

79. Podľa článku 69 ods. 3 prvého pododseku v spojení s článkom 118 rokovacieho poriadku, ak účastníci mali úspech len v časti predmetu konania, Súdny dvor môže rozdeliť náhradu trov konania medzi účastníkov konania. V prejednávanej veci ide o takýto prípad. Komisia má síce v odvolacom konaní úspech v hlavnom bode odvolania, avšak vo veci samej má pred Súdnym dvorom úspech so svojou žalobou o neplatnosť v podstatnej časti spoločnosť Coppens, a to v zmysle riešenia, ktoré navrhujem. Vzhľadom na to považujem za spravodlivé celkovo posúdiť trovy konania na oboch stupňoch, pričom Coppens bude znášať tretinu svojich vlastných trov konania a Komisii sa uloží povinnosť nahradiť trovy konania vo zvyšnej časti.

VII – Návrh

80. Vzhľadom na všetky uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor rozhodol takto:

1. Rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie zo 16. júna 2011 vo veci T-210/08, Verhuizingen Coppens/Komisia, sa zrušuje.
2. Bod 1 písm. i) rozhodnutia K(2008) 926 v konečnom znení z 11. marca 2008 vo veci COMP/38.543 sa zrušuje v tej časti, v ktorej sa nad rámec systému predstieraných ponúk konštatuje účasť spoločnosti Verhuizingen Coppens NV na jednotnom a pokračujúcom porušovaní.
3. Pokuta, ktorá sa spoločnosti Verhuizingen Coppens NV uložila v bode 2 písm. k) tohto rozhodnutia, sa stanovuje na sumu 35 900 eur.

55 — Pozri v tejto súvislosti odôvodnenie 605 sporného rozhodnutia, kde je relevantný celkový obrat spoločnosti Coppens za rok 2006 vyčíslený na sumu 1 046 318 eur.

56 — V súvislosti s dodržiavaním zásady proporcionality pri výpočte peňažných pokút pozri vo všeobecnosti rozsudok Dansk Rørindustri a i./Komisia (už citovaný v poznámke pod čiarou 23, bod 319).

4. Verhuizingen Coppens NV znáša tretinu vlastných nákladov konania na oboch stupňoch. Európskej komisii sa ukladá povinnosť nahradiť trovy konania vo zvyšnej časti.